

ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA SYSTEMU WYKRYWANIA I ALARMOWANIA NA TERENIE MIASTA CHEŁMNA

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§1

- 1) Wykrywanie zagrożeń, ostrzeganie i alarmowanie ludności realizowane jest w oparciu o System Wykrywania i Alarmowania (SWA). System ten przygotowuje się i organizuje w czasie pokoju a rozwija w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń dla ludności i środowiska w czasie pokoju lub podczas podwyższania gotowości obronnej państwa.
- 2) System wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania polega na:
 - a) uzyskaniu informacji o zbliżaniu się lub stwierdzeniu faktu o wystąpieniu na określonym terenie zagrożenia życia i zdrowia ludzi, związanego ze stosowaniem środków rażenia, wystąpienia klęsk żywiołowych, awarii obiektów technicznych, skażeń chemicznych, promieniotwórczych, zakażeń biologicznych i pożarów lub innych podobnych zdarzeń,
 - b) określaniu rodzaju, miejsca, skali i możliwych skutków zaistniałych zagrożeń oraz wyznaczaniu niebezpiecznych stref,
 - c) ostrzeganiu i alarmowaniu ludności o zbliżającym się zagrożeniu oraz informowaniu o zalecanych zasadach postępowania ludności w określonej sytuacji.
- 3) Cele ostrzegania i alarmowania:
 - a) unikanie strat w ludziach i środkach materialnych w sytuacji wystąpienia zagrożenia lub zdarzenia mającego charakter katastrofy,
 - b) zostaną osiągnięte poprzez:
 - działania zapobiegawcze,
 - monitorowanie stanu środowisk, w których powstają zagrożenia,
 - zapewnienie obiegu informacji między organami zarządzającymi w sytuacji wystąpienia zagrożenia, przekazanie ludności informacji o zagrożeniu w odpowiednim czasie.
- 4) Podstawowe definicje:
 - a) **alarm** - sygnał emitowany z dowolnego źródła informujący o wykryciu skażenia lub wystąpieniu sytuacji kryzysowej, które zaistniały na skutek katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych lub na skutek zagrożenia wojennego lub wojny,
 - b) **alarmowanie** - działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i do ludności na danym terenie, informującego o zagrożeniu skażeniem lub o sytuacji kryzysowej, które zaistniały na skutek katastrofy

naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych lub na skutek zagrożenia wojennego lub wojny,

- c) **monitoring skażeń** - systematyczna obserwacja prowadzona w określonych geograficznie punktach lub obszarach w celu wykrywania uwolnionych do środowiska materiałów powodujących skażenie lub w celu stwierdzenia zmian stopnia skażenia,
- d) **ostrzeganie** - działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji wyprzedzających, o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujących o sposobach wykonania takich działań,
- e) **powiadamianie** - przekazanie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków, określonych informacji mających na celu zaalarmowanie właściwych władz ludności o możliwości wystąpienia zagrożenia, o jego wystąpieniu lub ustąpieniu oraz przekazanie informacji dotyczących sposobu postępowania w danym przypadku,
- f) **skażenie** - zanieczyszczenie środowiska, w szczególności gruntu, wody, powietrza, żywności, pasz oraz powierzchni ciała ludzi lub zwierząt, niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi, materiałami promieniotwórczymi lub zakaźnymi czynnikami biologicznymi, niezależnie od ich rodzaju i czasu ich oddziaływania,
- g) **systemy wykrywania i alarmowania o skażeniach** - powiązane organizacyjno-techniczne elementy przeznaczone do identyfikacji skażeń, gromadzenia, przetwarzania i wstępnej analizy informacji o uwolnieniu do środowiska toksycznych środków chemicznych, materiałów promieniotwórczych, zakaźnych czynników biologicznych i powstaniu ognisk zakażeń, a także o powstałych w następstwie takich zdarzeń skażeniach oraz o potencjalnych źródłach tych zagrożeń,
- h) **wykrywanie skażeń** - działanie realizowane w określonym rejonie i czasie w celu potwierdzenia lub wykluczenia obecności niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, materiałów promieniotwórczych i zakaźnych czynników biologicznych,
- i) **zakażenie** - skutki skażenia ludzi, zwierząt lub roślin zakaźnymi czynnikami biologicznymi.

ROZDZIAŁ II

Funkcjonowanie systemu wykrywania i alarmowania

§ 2

- 1) Funkcjonowanie SWA na terenie miasta Chełmna
 - a) określają, (co roczne) wytyczne Burmistrza Miasta Chełmna – Szefa Obrony Cywilnej Miasta, do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie miasta Chełmna;
 - b) odbywa się w oparciu o dotychczas istniejące jednostki organizacyjne systemu wykrywania i alarmowania, określone w załączniku nr 2 do zarządzenia.
- 2) W celu zapewnienia sprawnego rozwinięcia i funkcjonowania oraz gotowości systemu, ustala się następujące zasady działania SWA:
 - a) SWA osiąga pełną gotowość do działania przez rozwinięcie jednostek organizacyjnych w miejscach formowania. Czas rozwinięcia i osiągnięcia gotowości, o którym mowa

- w § 3 ust. 1 pkt 3 zarządzenia, określa komendant formacji w planie działań,
- b) formacje obrony cywilnej wchodzące w skład SWA działają na podstawie planów działania, opracowanych przez komendantów tych formacji. Sposób tworzenia planu działania określają ramowe zasady sporządzania planu działania i dokumentowania na potrzeby SWA, uregulowane w załączniku nr 3 do zarządzenia,
 - c) plany, o których mowa w lit. b, zatwierdzają szefowie obrony cywilnej tworzący formacje, po uzgodnieniu ich ze szczeblem nadrzędnym w oparciu o wykaz jednostek organizacyjnych zawartych w załączniku nr 2 do zarządzenia,
 - d) w stanie stałej gotowości obronnej państwa terenowe organy obrony cywilnej, a także pracodawcy tworzący formacje obrony cywilnej wchodzące w skład SWA, (jako formacje specjalistyczne w zakładach o dużym ryzyku wystąpienia zagrożenia skażeniami), obowiązani są do:
 - utrzymania stopnia obsady osobowo-kadrowej formacji według danych wykazanych w planie działania,
 - aktualizowania planów działania poszczególnych formacji,
 - e) jednostki SWA współdziałają ze służbami i instytucjami, których statutowa działalność jest związana z monitorowaniem zjawisk stanowiących zagrożenie dla ludności oraz koordynują ich działania w czasie wystąpienia tego zagrożenia. Współdziałanie to polega na wzajemnej wymianie informacji uzyskanych w toku własnej statutowej działalności, a mających bezpośredni lub pośredni związek z występowaniem zagrożeń ludności, ich wykrywaniem oraz informowaniem, ostrzeganiem i alarmowaniem,
 - f) w sytuacji nadzwyczajnej Szef Obrony Cywilnej Miasta może doraźnie określić sposób postępowania dla jednostek współdziałających, adekwatny do sytuacji.
- 3) Całkowite lub częściowe rozwinięcie systemu następuje na podstawie § 3 ust.1 pkt 4 zarządzenia.
- 4) W czasie pokoju szefowie obrony cywilnej mogą zarządzić rozwinięcie SWA w przypadku zaistnienia nadzwyczajnych zagrożeń ludzi i środowiska, a także przeprowadzenia treningów i ćwiczeń – wyłącznie na czas trwania tych zagrożeń, treningów i ćwiczeń przez szefa obrony cywilnej:
- a) województwa - na terenie województwa,
 - b) powiatu - na terenie powiatu,
 - c) miasta - na terenie miasta.
- 5) Jednostki organizacyjne SWA po rozwinięciu systemu, działają na zasadach całodobowych dyżurów chyba, że szef obrony cywilnej postanowi inaczej, przepis § 3 ust. 1 pkt 4 zarządzenia, stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ III

Zadania i organizacja

§ 3

- 1) SWA organizuje się na szczeblu miejskim zgodnie z zasadami Krajowego Systemem Wykrywania Skażeń i Alarmowania - KSWSiA.

- 2) Obszary odpowiedzialności jednostek organizacyjnych SWA na terenie miasta Chełmna ustala się według podziału terytorialnego powołując drużynę wykrywania i alarmowania, zwaną dalej „dwa”,

§ 4

- 1) Podstawowe zadania jednostek organizacyjnych wskazanych w § 2 pkt 1 lit. b określają, wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie normatywów, w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej, z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej.
- 2) Szczegółowe zadania:
 - a) wykrywanie i rozpoznawanie skażeń,
 - b) pobieranie próbek i określanie stopnia skażenia i zakażenia produktów żywnościowych, wody, powietrza i gleby,
 - c) oznaczanie stref niebezpiecznych,
 - d) wstępna prognoza skutków zagrożeń,
 - e) przekazywanie danych o zagrożeniach (w tym skażeniach) do jednostek nadrzędnych, podległych i współdziałających,
 - f) przekazywanie komunikatów i sygnałów alarmowych dla ludności oraz powiadamianie sił ratowniczych,
 - g) określanie skutków zdarzeń oraz prognozowanie ich rozwoju,
 - h) informowanie ludności o zalecanych sposobach postępowania,
 - i) wymiana informacji z sąsiednimi województwami i innymi jednostkami organizacyjnymi według przyjętych procedur,
 - j) okresowe prowadzenie pomiarów skażeń,
 - k) podejmowanie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruowanie o sposobach wykonania takich działań,
 - l) opracowywanie informacji, wniosków i propozycji dla organów kierowania w województwie, w zakresie rozwoju sytuacji kryzysowej oraz przeciwdziałaniu skutkom potencjalnych i zaistniałych zagrożeń,
 - m) prowadzenie nasłuchu w radiowej sieci ostrzegania.

§ 5

- 1) Na terenie miasta Chełmna Szef Obrony Cywilnej Miasta:
 - a) powołuje drużynę wykrywania i alarmowania,
 - b) wytypuje przedsiębiorstwa, obiekty i jednostki organizacyjne, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 3 zarządzenia SWA, w których nie powołano drużyny wykrywania i alarmowania, ale których służby dyżurne działają w ramach systemu wczesnego ostrzegania i będą realizowały zadania określone w tym systemie dla potrzeb obrony cywilnej,
 - c) będzie sprawować nadzór nad opracowaniem i aktualizacją niezbędnej dokumentacji dla utworzonych drużyn wykrywania i alarmowania, ich wyposażenia w sprzęt specjalistyczny oraz szkolenie.

ROZDZIAŁ IV

Zasady przekazywania informacji i alarmowania.

§ 6

- 1) Metody i sposoby przekazywania informacji określone są obowiązującymi normami i standardami ogólnokrajowymi oraz przepisami resortowymi (zarządzenie SWO i „Wykaz Abonentów Radiowej Sieci Zarządzania Wojewody”). W sytuacji awaryjnej szef obrony cywilnej gminy może doraźnie ujednoczyć sposób postępowania dla jednostek współdziałających o różnym podporządkowaniu.
- 2) Ustala się następujące zasady przekazywania informacji w SWA dla jednostek nadrzędnych, podległych i współdziałających:
 - a) natychmiastowe przekazywanie informacji:
 - o wykryciu wybuchu jądrowego,
 - o wykryciu skażenia promieniotwórczego - natychmiast po wzroście mocy dawki tła promieniowania gamma powyżej dwukrotnej wartości oraz po ponownym jej wzroście o dowolną wartość,
 - o wykryciu skażeń chemicznych - natychmiast po zaobserwowaniu użycia bojowych środków trujących lub wyzwoleniu niebezpiecznych materiałów chemicznych i określeniu kierunku przesuwania się obłoku skażonego powietrza oraz po określeniu rodzaju środka lub materiału i ewentualnej granicy terenu skażonego (zasięgu obłoku skażonego powietrza),
 - o wykryciu innych zagrożeń - określając rodzaj zagrożenia,
 - o awarii i katastrofie oraz wzroście mocy dawki promieniowania szkodliwego dla organizmu,
 - o zagrożeniach naturalnych: powodziach, pożarach i sytuacjach wywołanych anomaliami pogodowymi,
 - b) okresowo przekazuje się informacje dotyczące pomiarów mocy dawki promieniowania gamma, kontroli napromieniowania ludności, skażenia komponentów środowiska i żywności oraz warunków meteorologicznych. Częstotliwość przekazywanych okresowo informacji określa się według odrębnych ustaleń,
 - c) treść przekazywanych informacji przechowuje się na nośnikach trwałych tj. pamięci zewnętrznej, płyty CD i DVD lub w teczkach w postaci dziennika działania w formie papierowej.

§ 7

- 1) Ustala się ogólne zasady ostrzegania i alarmowania:
 - a) rodzaje alarmów, treść komunikatów ostrzegawczych, sygnały alarmowe i sposób ich ogłaszania określa załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. (Dz.U z 2013 r. poz. 96) w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich występowaniu oraz właściwości organów w tych sprawach,
 - b) za upowszechnienie sygnału, o których mowa w lit. a, wśród ludności odpowiedzialni są szefowie obrony cywilnej,
 - c) przekazywanie informacji o zagrożeniach, komunikatów ostrzegawczych i sygnałów

alarmowych odbywa się w pierwszej kolejności za pośrednictwem dostępnych środków łączności oraz środków masowego przekazu m.in.

- Regionalny System Ostrzegania - RSO,
 - aplikacje webowych i komórkowe,
 - Internetu i innych,
- d) dopuszcza się przekazywanie ostrzeżeń i alarmowanie ludności w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie,
- e) organy administracji publicznej oraz inni dysponenti systemów lub środków łączności zapewniają możliwość ich wykorzystania na potrzeby przekazywania informacji o zagrożeniach i alarmowania,
- f) za stworzenie warunków do działania oraz przygotowanie do działania urzędów alarmowych odpowiada organ administracji publicznej w zakresie swojej właściwości terytorialnej.
- 3) Do ostrzegania i alarmowania ludności uprawnieni są szefowie obrony cywilnej, o których mowa w § 2 pkt 4.
- 4) Ostrzeganie i alarmowanie ludności w zależności od skali i skutków:
- a) o zagrożeniach niewymagających natychmiastowych działań ochronnych, informuje się ludność w komunikatach nadawanych przez środki masowego przekazu, o których mowa pkt 3 lit. c. Treść komunikatu ustala Szef Obrony Cywilnej Gminy, stosownie do rodzaju i skali zagrożeń,
 - b) o zagrożeniach wymagających natychmiastowych działań ochronnych, o których mowa pkt 2 lit. a informuje się ludność za pośrednictwem sygnałów powszechnego ostrzegania i alarmowania, zgodnie z pkt 3 oraz wymienionych w załączniku nr 1 do zarządzenia SWO. O sposobie przekazania informacji decyduje Szef Obrony Cywilnej Gminy, stosownie do rodzaju i skali zagrożeń.
- 5) Szef Obrony Cywilnej Gminy odpowiedzialny jest za zapewnienie łączności radiotelefonicznej i telefonicznej dla potrzeb działających na ich terenie jednostek organizacyjnych SWA - w oparciu o sprzęt przewidziany w tabelach należności, określonych w Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju, w sprawie normatywów w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji.

ROZDZIAŁ V

Wyposażanie formacji oraz siły i środki

§ 8

- 1) Podstawowe wyposażenie formacji określają wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie normatywów, w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej.

- 2) Szczegółowe (specjalistyczne) wyposażenie oraz siły i środki, w oparciu o wytyczne wymienione w pkt 1 zgodnie z § 5 ust. 1 zarządzenia określa i zatwierdza szef obrony cywilnej gminy.
- 3) Przyjmuje się, że zasoby sprzętowe ustalane dla potrzeb obrony cywilnej z wykorzystaniem normatywu nie mogą być przewidziane tylko na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. Zasoby te winny być wykorzystywane w normalnych (codziennych) warunkach funkcjonowania państwa, w szczególności podczas:
 - a) działań ratowniczych,
 - b) szkoleń oraz realizacji bieżących zadań i obowiązków nałożonych na formację SWA na potrzeby obrony cywilnej,
 - c) zagrożeń generujących potrzebę udzielenia potrzebującym pomocy humanitarnej.
- 4) Sprzęt, o którym mowa w pkt 3 powinien być użytkowany zgodnie z jego przeznaczeniem przez komendantów formacji SWA lub osoby wymienione w planie działania.
- 5) Komendanci formacji, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. b występują pisemnie do szefa OC gminy o uzupełnienie podstawowego wyposażenia formacji. Zakup sprzętu niewymienionego w pkt 1 wymaga dodatkowo pisemnego uzasadnienia i akceptacji szefa obrony cywilnej szczebla nadrzędnego.

ROZDZIAŁ VI

Przepisy końcowe

§ 9

- 1) Punktem centralnym (centrum dyspozycyjnym) SWA w mieście jest Urząd Miasta Chełmna. W ramach SWA prowadzona jest wymiana informacji z jednostkami podległymi i nadzorowanymi przez Ministra Obrony Narodowej, jednostkami Policji i Państwowej Straży Pożarnej, służb sanitarnych, meteorologicznych, ochrony środowiska, weterynaryjnych itp. w zakresie przekazywania danych dotyczących awarii, katastrof, skażeń, zakażeń i innych nadzwyczajnych zagrożeń dla ludności i środowiska. Okresowo przekazywane są również dane dotyczące warunków meteorologicznych, pomiarów mocy dawki w terenie, kontroli napromienienia, skażeń komponentów środowiska i żywności. Urząd Miasta Chełmna przekazuje informacje o zagrożeniach do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Chełmnie.
- 2) Do zasadniczych zadań nadzorczych i koordynacyjnych, realizowanych przez szefa OC miasta w ramach SWA, należy:
 - a) koordynacja działań elementów wchodzących w skład SWA w sytuacji wystąpienia zagrożeń, skażeń i zakażeń oraz podczas treningów i ćwiczeń,
 - b) utrzymywanie łączności ze wszystkimi jednostkami i instytucjami, wchodzącymi w skład SWA oraz zapewnienie sprawnego obiegu informacji o sytuacji zagrożeń, skażeń i zakażeń,
 - c) zbieranie informacji z elementów SWA oraz innych dostępnych źródeł o skażeniach chemicznych, biologicznych i promieniotwórczych (radiacyjnych), powstałych w wyniku zagrożeń czynnikami masowego rażenia - CBRN i innych

nadzwyczajnych zagrożeniach ludności i środowiska, występujących na obszarze gminy oraz gmin sąsiednich,

- d) prowadzenie analizy danych, otrzymywanych z elementów SWA oraz prognozowanie sytuacji zagrożeń, skażeń i zakażeń,
- e) opracowanie, w uzgodnieniu z pozostałymi elementami, wchodzącymi w skład SWA, informacji dotyczących,
 - utrzymywania i aktualizacji baz danych o źródłach zagrożeń,
 - utrzymywania odpowiednich sił i środków w gotowości do podjęcia działań oraz ich uruchamiania w przypadkach wystąpienia zagrożeń,
 - funkcjonowania, koordynacji i interoperacyjności SWA i przekazywanie ich do rozpatrzenia właściwym organom,
- f) prowadzenie nasłuchu sygnałów powszechnego ostrzegania ludności o zagrożeniu uderzeniami z powietrza,
- g) utrzymanie sprawnej łączności z formacjami szczebla gminnego, wchodzącymi w skład systemu SWA,
- h) prognozowanie i określenie rzeczywistej sytuacji zagrożeń,
- i) opracowanie wniosków i propozycji do decyzji Burmistrza Miasta,
- j) sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności,
- k) przekazywanie danych o zagrożeniach do WCZK i PCZK oraz do jednostek organizacyjnych Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania,
- l) przekazywanie decyzji Burmistrza oraz Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w zakresie wykrywania, rozpoznawania i alarmowania ludności.

§ 10

- 1) Burmistrz – szef obrony cywilnej miasta dostosuje według właściwości terenowej i rzeczowej w zakresie obrony cywilnej istniejące gminne systemy wykrywania i alarmowania do wymogów określonych niniejszym zarządzeniem.
- 2) Zadanie, o którym mowa w pkt 1 winno uwzględniać lokalne uwarunkowania realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej, wynikające z miejscowej specyfiki zagrożeń.

§ 11

- 1) W celu systematycznego doskonalenia kadr systemu oraz sprawdzenia stanu technicznego infrastruktury systemu przeprowadza się treningi stałe:
 - a) ćwiczenie systemu SWA w gminie - raz na dwa lata,
 - b) system ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach można uruchomić w ramach zaplanowanych ćwiczeń oraz z okazji świąt państwowych.
- 2) Terminy ćwiczeń i treningów dla jednostek organizacyjnych, zostaną określone w harmonogramie szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej miasta Chełmno.